

T. B. M. M. (S. Sayısı : 27)

Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/379)

T.C.

Başbakanlık

8 . 1 . 1988

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/196 -

1311/01055

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki Hükümet döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

1/888 Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

T.C.

Başbakanlık

7 . 9 . 1987

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/101 -

2113/05105

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 17.8.1987 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE POLONYA HALK CUMHURİYETİ ARASINDA KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz ile Polonya arasında 5 Haziran 1987 tarihinde imzalanan «Konsolosluk Sözleşmesi» metni 5 Bölüm halinde 58 maddeden oluşmaktadır. I inci Bölüm ön hükümleri, II nci Bölüm Konsoloslukların kurulması ve Konsolosluk memurları ile Konsolosluk Hizmetlilerinin atanmasını, III üncü Bölüm Kolaylıklar, Ayrıcalıklar ve Bağışıklıkları, IV üncü Bölüm Konsolosluk görevlerini, V inci Bölüm Genel ve Son Hükümleri düzenlemektedir.

Bu Sözleşme, süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

Esasen, konsolosluk ilişkileri, konsolosların hukuki statüleri, görev ve yetkileri, milletlerarası düzeyde «Konsolosluk İlişkilerine Dair Viyana Sözleşmesi»yle düzenlenmiştir. 1963 tarihli bu çok taraflı sözleşmeye devletimiz 1975 yılında Polonya ise 1981 yılında taraf olmuştur.

Son yıllarda devletlerin Viyana Sözleşmesine taraf olmakla beraber konsolosluk ilişkilerini ikili düzeyde ele alarak karşılıklı sözleşmeler akdettikleri göze çarpmaktadır. İlgili devletlerle olan ilişkilerin özel bir durum arz etmesi, şüphesiz bunda en önemli rolü oynamaktadır.

Polonya ile ülkemiz arasında hem turist trafiği hemde mal trafiği yönünden son yıllarda artış kaydedilmiştir. Turist trafiğinin karşılıklı olarak yılda ortalama 80 bini bulunduğu tahmin edilmektedir.

Ekonomik ilişkilerde canlanma olmuş ve dış ticaret hacmimiz 1985'e göre takriben 2 kat artarak 1986 yılında 170 milyon Doları bulmuştur. İki ülke arasındaki kara nakliyatı da kayda değer ölçüdedir.

Konsolosluk hizmetleri de bu doğrultuda nitelik ve nicelik bakımından büyük artışlar göstermiştir.

Sözleşme, esas itibariyle Viyana Sözleşmesi hükümleri göz önüne alınarak ve bu sözleşme hükümleri çerçevesinde hazırlanmıştır.

Viyana Sözleşmesinde hüküm bulunmayan veya bulunmakta beraber, iki ülke arasındaki ilişkilerin özelliği açısından yetersiz kalan konularda, özellikle vatandaşların hak ve menfaatlerini korumak açısından sözleşmeye özel hükümler konmuş ve yeni düzenlemeler getirilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/373

Karar No. : 3

11.3.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı «Komisyonumuzun 9.3.1988 tarihli 3 üncü Birleşiminde Dışişleri, İçişleri ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde, her iki devletin konsolosluk ilişkileri Viyana Sözleşmesi ile düzenlenmiş olmakla birlikte, son yıllarda Taraf devletlerin konsolosluk ilişkilerini ikili düzeyde ele alarak karşılıklı sözleşmeler akdettiklerinin göze çarptığı belirtilmektedir.

Tasarı iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerde canlanma görüldüğünden konsolosluk hizmetlerinin de bu doğrultuda artış göstermesi üzerine yeni düzenlemeler getirmektedir.

Tasarı Komisyonumuzca usulüne uygun şekilde görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan
M. Vehbi Dinçerler
Hatay
Üye
Göksel Kalaycıoğlu
Ankara
Üye
T. Yaşar Gülez
Bolu
Üye
Erol Güngör
İzmir
Üye
Ersin Taranoğlu
Sakarya
Üye
A. Rifki Atasever
Tekirdağ

Kâtip
H. Adnan Tutkun
Amasya
Üye
Tevfik Koçak
Ankara
Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur
Üye
Esat Kıratlıoğlu
Nevşehir
Üye
Zeki Çeliker
Siirt
Üye
Mehmet Topaç
Uşak

Üye
Ali Şakir Ergin
Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Arasında Ankara'da 5 Haziran 1987 tarihinde imzalanmış olan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

17 . 8 . 1987

Başbakan

T. Özal

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
H. C. Güzel

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
A. Karaevli

Adalet Bakanı
M. O. Sungurlu

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. Safa Giray

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. M. Taşçıoğlu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Devlet Bakanı
A. Bozer

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. Emiroğlu

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Kalemli

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Kültür ve Turizm Bakanı
A. M. Yılmaz

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE POLONYA HALK CUMHURİYETİ ARASINDA KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ile Polonya Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi, iki ülke arasındaki geleneksel dostane ilişkileri geliştirmek ve güçlendirmek isteminden hareketle ve Devletlerin eşitlik ve toprak bütünlüklerine saygı ve içişlerine karışmama prensiplerine dayanan konsolosluk ilişkileri ile işbirliğinin gelişimini sağlamayı arzu ederek,

Bir Konsolosluk Sözleşmesi akdini kararlaştırmışlar ve bu amaçla tam yetkili Temsilcileri olarak;

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı :

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi

Sayın Nüzhet Kandemir'i,

Polonya Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi :

Dışişleri Bakan Yardımcısı

Sayın Tadeusz Olechowski'yi;

Atamışlardır.

Adı geçenler usulüne uygun ve geçerli yetki belgelerini teati ettikten sonra, aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır.

BÖLÜM I

GİRİŞ HÜKÜMLERİ

MADDE 1

TANIMLAMALAR

1. Bu Sözleşmenin amaçları bakımından, aşağıdaki deyimler şu anlamlarda kullanılmaktadır.

a) «Konsolosluk» : Tüm Başkonsolosluk, Konsolosluk, Muavin Konsolosluk veya Konsolosluk Ajanlığı.

b) «Konsolosluk görev çevresi» : Konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi için bir Konsolosluğa ayrılan bölge.

c) «Konsolosluk Şefi» : Bu sıfatla hareket etmek üzere görevlendirilmiş kişi.

d) «Konsolosluk Memuru» : Konsolosluk Şefi de dahil olmak üzere, konsolosluk görevlerini yerine getirmek üzere bu sıfatla görevlendirilmiş herhangi bir kişi,

e) «Konsolosluk Hizmetlisi» : Bir konsolosluğun idarî veya teknik hizmetlerinde istihdam edilen herhangi bir kişi,

f) «Hizmet Personeli Mensubu» : Bir konsolosluğun iç hizmetlerinde görevlendirilen herhangi bir kişi,

g) «Konsolosluk Mensupları» : Konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetleri ve hizmet personeli.

h) «Özel Personel» : Münhasıran konsolosluk mensuplarından birinin özel hizmetinde istihdam edilen kişi,

i) «Aile Efradı» : Konsolosluk mensubunun eşi ve çocukları ile bakımı konsolosluk mensubuna ait olmak ve evinde oturmak kaydı ile ebeveyni ve keza eşinin çocukları ile ebeveyni,

j) «Konsolosluk Binaları» : Maliki kim olursa olsun, münhasıran konsolosluk amaçları için kullanılan binalar veya bina bölümleri, müstemilatı ve bunların üzerinde buldukları arsalar.

k) «Konsolosluk Arşivleri» : Konsolosluga ait tüm evrak, belgeler, yazışmalar, kitaplar, filmler, ses bantları, kayıt defterleri ile şifre ve kriptoz malzemeleri ile bunların korunmasına ve saklanması yarayan kartoteks ve mobilya.

l) «Gemi» : Askeri gemiler dışında, Gönderen Devlet bayrağını taşımaya yetkili veya bu Devlette kayıtlı her türlü yüzen araç,

m) «Hava Taşıtı» : Askeri uçaklar dışında, Gönderen Devlette kayıtlı ve bu Devlete ait olduğunu gösteren işareti kullanmaya yetkili her türlü hava taşıtı.

2. Bu sözleşmenin Gönderen Devlet uyruklularına uygulanabilen hükümleri, Gönderen Devlette yürürlükte olan kanun ve düzenlemelere uygun olarak kurulmuş ve merkezi bu Devlette bulunan tüzelkişilere de uygulanır.

BÖLÜM II

KONSOLOSLUKLARIN KURULMASI VE KONSOLOSLUK MEMURLARI İLE KONSOLOSLUK HİZMETLİLERİNİN ATANMASI

MADDE 2

BİR KONSOLOSLUĞUN KURULMASI

1. Kabul eden Devletin ülkesinde bir konsolosluk, ancak bu Devletin muvafakati ile kurulabilir.

2. Konsoloslüğün yeri, sınıfı ve görev çevresi Akit Taraflarca ortak bir anlaşma ile saptanır. Bunlar üzerinde Gönderen Devlet tarafından daha sonradan yapılacak değişiklikler ancak kabul eden Devletin muvafakati ile olur.

MADDE 3

EXEQUATUR

1. Konsolosluk şefi, atama belgesinin sunulması ve Kabul eden Devletin verdiği exequaturun alınmasından sonra göreve başlayabilir.

2. Atama belgeleri gönderen Devlet tarafından kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına diplomatik yoldan iletilir.

3. Atama belgeleri, konsolosluk şefinin adı, soyadı ve sınıfı ile birlikte konsolosluk görev çevresini ve konsoloslüğün yerini belirtir.

4. Exequatur verilinceye kadar, konsolosluk şefinin geçici olarak görevine başlaması kabul edilebilir. Bu takdirde konsolosluk şefine işbu Sözleşme hükümleri uygulanır.

MADDE 4

EXEQUATUR'UN GERİ ALINMASI

Kabul eden Devlet, gerekçe göstermeye mecbur olmaksızın, konsolosluk şefine exequatur vermeyi reddettiğini veya verilmiş olan exequatur'u geri aldığı veya bir konsolosluk memuru ya da konsolosluk hizmetlisinin istenmeyen kişi olduğunu her an diplomatik yoldan gönderen Devlete bildirebilir.

Bu durumda gönderen Devlet, eğer görevine başlamışsa söz konusu kişiyi geriye çağırır. Gönderen Devlet bunu makul bir süre içerisinde yapmadığı takdirde kabul eden Devlet bu kişiye konsolosluk memuru veya hizmetlisi sıfatını tanımayı reddedebilir.

MADDE 5

KONSOLOSLUK ŞEFİ GÖREVLERİNİN GEÇİCİ OLARAK YERİNE GETİRİLMESİ

Her ne suretle olursa olsun, konsolosluk şefi görevlerini yerine getiremeyecek durumda ise veya makamı boş kalırsa, gönderen Devlet, konsolosluğun geçici yöneticisi olarak, kabul eden Devletteki konsolosluklarından bir konsolosluk memurunu veya diplomatik temsilciliğinin diplomatik personelinden birini atayabilir; bu kişinin adı, önceden kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına bildirilir. Kabul eden Devlet, bu Devlette gönderen Devletin diplomatik statüsü haiz bir memuru veya konsolosluk memuru olmayan bir kişinin vekil sıfatıyla görev yapabilmesi için muvafakatinin alınmasını şart koşabilir.

2. Bu Sözleşmenin hükümleri, Misyon Şefinin haiz olduğu hak, ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan faydalanan Konsolosluğun geçici yöneticisine de uygulanır.

3. Bu maddenin 1 inci paragrafı gereğince, gönderen Devletin Diplomatik Temsilciliğinin Diplomatik personelinden birine Konsolosluk görevleri verilmiş ise, bu şahıs hakkı olan diplomatik ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan faydalanır.

MADDE 6

KONSOLOSLUK GÖREV ÇEVRESİNDEKİ MAKAMLARA BİLDİRİM

KED, Konsolosluk şefinin, geçici de olsa, görevine başlaması kabul edilir edilmez, durumu konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara hemen bildirmek ve konsolosluk şefinin yüklendiği görevleri yerine getirebilmesini ve işbu sözleşme ile öngörülen muameleden yararlanmasını mümkün kılmak üzere, gerekli önlemleri almak zorundadır.

MADDE 7

KONSOLOSLUK MEMURLARININ UYRUKLUĞU

Konsolosluk memurları ancak Gönderen Devlet uyrukluğundan olabilirler.

MADDE 8

ATAMALARIN, VARİŞ VE AYRILIŞLARIN KABUL EDEN DEVLETE BİLDİRİLMESİ

Aşağıdaki hususlar kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına bildirilir.

- a) Konsolosluk mensuplarının atanması, atanmalarından sonra konsoloslukta varışları, kesin ayrılımları veya görevlerinin son bulması ve keza konsolosluktaki hizmetleri sırasında statüleri ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek diğer her türlü değişiklikler;
- b) Bir konsolosluk mensubunun aile efradından bir kişinin varışı ve kesin ayrılışı ve gerektiğinde, bir kişinin aile efradına dahil olması veya aile efradından olma durumunun sona ermesi;
- c) Özel personel mensuplarının varışları ve kesin ayrılışları ve bu sıfatla göcekleri hizmetlerin sona ermesi;
- d) Konsolosluk mensubu veya özel personel mensubu sıfatıyla kabul eden Devlette oturan kişilerin işe alınmaları ve işlerine son verilmesi.

MADDE 9

KİMLİK BELGELERİ

1. KED'in yetkili makamları, her konsolosluk memuruna kimliğini belirten ve yaptığı görevi gösteren bir belgeyi ücretsiz verirler.
2. İşbu Maddenin 1 inci fıkrası hükümleri, KED'in vatandaşı ve devamlı sakini olmamak şartı ile, konsolosluk hizmetlilerine ve hizmet personel mensuplarına da uygulanır.

BÖLÜM III

KOLAYLIKLAR, AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR

MADDE 10

KONSOLOSLUK FAALİYETLERİ KOLAYLIKLARI

1. Kabul eden Devlet, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi amacıyla konsoloslukta her türlü kolaylıkları bahşeder ve konsolosluk mensuplarının resmî faaliyetlerini yürütebilmeleri ve işbu sözleşme ile öngörülmüş ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanabilmeleri için gerekli tedbirleri alır.
2. KED, Konsolosluk memurlarına, kendilerine gösterilmesi gereken saygı ile muamele eder ve şahıslarına, özgürlüklerine ve onurlarına karşı her türlü saldırıyı önlemek üzere uygun olan bütün tedbirlere tevessül eder.

MADDE 11

ULUSAL BAYRAK VE ARMA

1. Gönderen Devletin konsolosluğun adını belirten arması, konsolosluk binası veya konsolosluk şefinin konutuna konulabilir.
2. Gönderen Devletin ulusal bayrağı, konsolosluğun bulunduğu bina ve konsolosluk şefinin konutu üzerine ve resmî gereksinmeler için kullanıldığında konsolosluk şefinin taşıtları üzerine çekilebilir.

MADDE 12

MESKEN

Kabul eden Devlet, kendi kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, gönderen Devlete konsolosluk için gerekli binaların ve ihtiyaç halinde, konsolosluk mensuplarına uygun meskenlerin sağlanmasında yardımda bulunacaktır.

MADDE 13

ARSA VE BİNALARIN İKTİSABI

1. Gönderen Devlet, kabul eden Devlet kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde;

a) Konsolosluk bürolarına, konsolosluk şefi konutuna veya konsolosluğun diğer mensuplarının meskenlerine ayrılmak üzere arsalar, binalar veya bina kısımları iktisap etmek, zilyetliğinde bulundurmamak veya kullanmak;

b) Satın alınmış arsalar üzerinde aynı amaçlarla binalar yaptırmak veya tanzim ettirmek;

c) Bu suretle iktisap edilmiş veya yaptırılmış arsalar, binalar veya bina kısımlarını temlik etmek;

hakkını haizdir.

2. İşbu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri, gönderen Devleti konsolosluğa ayrılmış arsaların, binaların veya bina kısımlarının buldukları araziye uygulanan taşınmaz mallar hukuku ve şehircilikle ilgili düzenlemelere ve kısıtlamalara uymak yükümlülüğünden kurtarmaz.

MADDE 14

KONSOLOSLUK BİNALARI İLE KONSOLOSLUK ŞEFİNİN KONUTUNUN DOKUNULMAZLIĞI

1. Konsolosluk binaları ile konsolosluk şefinin konutu dokunulmazdır. Kabul eden Devlet makamları, bu yerlere, ancak konsolosluk şefinin, gönderen Devlet diplomatik temsilcilik şefinin veya bunlardan biri tarafından tayin edilmiş kişinin muvafakatı ile girebilirler.

2. Kabul eden Devletin konsolosluk binalarının işgal edilmesine veya tahrip edilmesine ve konsolosluğun huzurunun bozulmasına ve onurunun kırılmasına mani olmak üzere gerekli bütün tedbirleri almak hususunda özel bir yükümlülüğü vardır.

MADDE 15

ELKONULMA MUAFIYETİ

Konsolosluk binaları, konsolosluk şefinin konutu, mobilyaları, konsolosluk malları ile ulaşım araçları, ulusal savunma veya kamu yararı amaçları ile hiç bir el koymaya konu teşkil edemez. Bu amaçlarla kamulaştırmanın gerekli olması halinde, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesinin sekteye uğramaması için uygun görülecek bütün önlemler alınacak ve kamulaştırma işleminden hemen sonra gönderen Devlete herhangi bir gecikme olmaksızın değer pahası karşılığı bir tazminat ödenecektir.

MADDE 16

KONSOLOSLUK BİNALARININ AKÇALI BAĞIŞIKLIĞI

1. Gönderen Devletin maliki veya kiracısı olduğu konsolosluk binaları ile konsolosluk şefinin ikametgâhı, yapılan hizmetler karşılığı alınan bedeller dışında, her türlü ulusal, bölgesel veya beldesel vergi ve harçlarda bağışiktir.

2. İşbu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen akçalı bağışıklık, kabul eden Devlet kanun ve düzenlemelerine göre gönderen Devlet ile mukavele yapan kişinin ödemekle yükümlü olduğu vergi ve harçlara uygulanmaz.

3. İşbu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkraları hükümleri, gönderen Devletin malı olan ve münhasıran konsolosluk gereksinimleri için kullanılan ulaşım araçlarına da uygulanır.

MADDE 17

KONSOLOSLUK ARŞİV VE BELGELERİNİN DOKUNULMAZLIĞI

Konsolosluk arşiv ve belgelerinin, nerede bulunursa bulunsunlar her zaman dokunulmazlığı vardır.

MADDE 18

HABERLEŞME SERBESTLİĞİ

1. Kabul eden Devlet, konsolosluğun her türlü resmî amaçlarla yaptığı haberleşme serbestliğine müsaade eder ve bunu korur.

Gönderen Devletin Hükümetiyle ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar diplomatik temsilcilikleri ve sair konsoloslukları ile haberleşmede, konsolosluk, diplomatik veya konsolosluk kuryelerini, diplomatik torbayı veya konsolosluk torbasını ve kriptoyu veya şifre olmak üzere uygun göreceği her türlü haberleşme vasıtalarını kullanabilecektir. Bununla beraber, konsolosluk ancak kabul eden Devletin muvafakatıyla telsiz cihazı koyabilir ve kullanabilir.

2. Konsolosluğun resmî haberleşmesine dokunulamaz. «Resmî haberleşme» deyiminden, konsoloslukla ve konsolosluk görevleri ile ilgili tüm haberleşme anlaşılır.

3. Konsolosluk torbası ne açılabilir, ne de buna el konulabilir. Bununla beraber kabul eden Devletin yetkili makamları, torbanın bu maddenin 4 üncü fıkrasında istihdaf olunan yazışmalar, belgeler ve eşyalardan başka şeyler ihtiva ettiğine inanmak için ciddi nedenlere sahip oldukları takdirde, bu makamlar torbaların kendi önlerinde gönderen Devletin yetkili bir temsilcisi tarafından açılmasını isteyebilirler. Eğer gönderen Devletin makamları talebi reddederlerse torba çıkış yerine geri çevrilir.

4. Konsolosluk torbasını teşkil eden paketler niteliklerini belirten dış işaretleri taşımalıdırlar. Bunlar ancak, resmî yazışmalar ve münhasıran resmî kullanmaya yönelmiş belge veya eşyaları ihtiva edebilirler.

5. Konsolosluk kuryesi, sıfatını gösteren ve konsolosluk torbasını teşkil eden paketlerin sayısını belirten bir resmî belgeyi hamil omalıdır. Kabul eden Devletin razı olması hali hariç, kurye, ne bu Devlet uyruğu olabilir, ne de gönderen Devletin

uyruğu olması hariç kabul eden Devletin devamlı saikini olabilir. Kurye, görevlerini yerine getirirken kabul eden Devlet tarafından korunur, kişi dokunulmazlığından yararlanır ve hiç bir şekilde tutuklamaya ve göz altına alınmaya tabi tutulamaz.

6. Gönderen Devlet, diplomatik temsilcilikleri ve konsoloslukları özel konsolosluk kuryeleri tayin edebilirler. Bu durumda, bu maddenin 5 inci fıkrası hükümleri uygulanır. Şu şartla ki, kurye uhdesinde bulunan torbayı muhatabına teslim eder etmez anılan fıkroda zikredilen bağışıklıkların uygulanması son bulur.

7. Konsolosluk torbası müsaade edilmiş bir giriş noktasına gelecek bir geminin veya uçağın kaptanına verilebilir. Bu kaptan torbayı teşkil eden paketlerin sayısını gösteren resmî bir belgeyi hamil olmalıdır. Fakat kaptan konsolosluk kuryesi sayılmaz. Konsolosluk, yetkili mahallî makamlarla varılacak mutabakatla, mensuplarından birini, torbayı doğrudan doğruya ve serbestçe gemi veya uçak kaptanından teslim almak üzere gönderebilir.

MADDE 19

KONSOLOSLUK MEMURLARININ KİŞİSEL DOKUNULMAZLIĞI

1. Konsolosluk memurlarının tutuklanmaları veya göz altına alınmaları, ancak ağır bir suç halinde ve yetkili adli makamın kararı ile olur.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen hal saklı kalmak üzere, kesinleşmiş adli bir kararın uygulanması dışında, konsolosluk memurları hapsedilemez ve herhangi bir şekilde kişisel hürriyetleri kısıtlamaya tabi tutulamaz.

3. Aleyhine cezai bir dava ikame edilen konsolosluk memuru yetkili makamların önüne çıkmak zorundadır.

Bununla beraber, dava, konsolosluk memurunun resmî durumu icabı kendisine gösterilmesi gereken saygı ile ve bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen hal hariç olmak üzere, konsolosluk işlemlerinin yerine getirilmesini en az etkileyecek biçimde yürütülecektir. Bu maddenin 1 inci fıkrasında zikredilen hallerde, bir konsolosluk memurunun gözaltına alınması kaçınılmaz olduğu takdirde, aleyhine ikame edilecek dava en kısa zamanda açılmalıdır.

MADDE 20

YARGI BAĞIŞIKLIĞI

1. Konsolosluk memurları ve konsolosluk hizmetlileri, resmî görevlerinin yerine getirilmesi sırasında işledikleri fiillerden dolayı kabul eden Devletin adli ve idari makamlarının yargısına tabi değildirler.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri :

a) Bir konsolosluk memurunun veya bir konsolosluk hizmetlisinin açıkça veya zimnen gönderen Devletin vekili sıfatıyla, akdetmediği bir mukaveleden doğan; veya

b) Kabul eden Devlet ülkesinde bir taşıt aracının, bir geminin veya bir hava taşıtının sebebiyet verdiği zarar yüzünden üçüncü bir kişi tarafından açılan hukuk davalarına uygulanmaz.

MADDE 21

TANIKLIK YAPMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

1. Konsolosluk mensupları Kabul eden Devletin adli veya idarî makamlarının istemi üzerine tanıklık yapmaya çağrılabilirler. Bununla birlikte, bu kişilere hiçbir zorlayıcı önlem veya başka yaptırım uygulanamaz.

2. Tanıklığı talep eden makam konsolosluk memuru veya hizmetlisinin görevlerinin yerine getirilmesini sekteye uğratmaktan kaçınılmalıdır. Bu makam, mümkün olan hallerde konsolosluk mensubunun tanıklık ifadesini ilgilinin konutunda ya da konsoloslukta alabilir veya yazılı beyanını kabul edebilir.

3. Bir konsolosluğun mensupları görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili olaylar hakkında tanıklık yapmak veya bununla ilgili resmî yazışma ve belgeleri göstermek zorunda değildirler. Konsolosluk mensupları, keza, Gönderen Devletin ulusal kanunları hakkında bilirkişi olarak tanıklık yapmayı reddetmek hakkına da sahiptirler.

MADDE 22

AYRICALIK VE BAĞIŞIKLIKLARDAN FERAGAT

1. Gönderen Devlet, 19 20 ve 21 inci maddelerde tanımlanan ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat edebilir. Bu feragat daima açık olmalı ve Kabul eden Devlete yazılı olarak bildirilmelidir.

2. Bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi, yargı bağışıklığından yararlanacağı bir konuda bir dava ikame ederse, esas talebe doğrudan doğruya bağlı herhangi bir karşı talep hakkında yargı bağışıklığını ileri sürmesi kabul edilemez.

3. Hukukî veya idarî bir dava ile ilgili olarak yargı bağışıklığından feragat, kararın uygulanmasına ait önlemlere ilişkin bağışıklıktan da feragat edildiği anlamına gelmez. Bu uygulama önlemleri için, ayrı bir feragat gereklidir.

MADDE 23

KİŞİSEL VE GERÇEK YÜKÜMLÜLÜKLERDEN BAĞIŞIKLIK

Kabul eden Devlet, konsolosluk mensuplarını her türlü kişisel yükümlülük ve ne mahiyette olursa olsun kamu yararı hizmetleri ile, istimval, yardım ve askerî konaklama gibi askerlikle ilgili yükümlülüklerden bağışık tutar.

MADDE 24

YABANCILARIN KAYIT EDİLMESİ YÜKÜMLÜLÜĞÜNDEN BAĞIŞIKLIK

Konsolosluk memurları ve hizmetlileri Kabul eden Devletin yabancıların kayıt işlemi, oturma ve çalışma izinleri ile yabancıları ilgilendiren diğer formalitelere ilişkin kanun ve düzenlemelerinde öngörülen tüm yükümlülüklerden bağışıklırlar.

MADDE 25

KONSOLOSLUK MEMURLARININ VE HİZMETLİLERİNİN AKÇALI
BAĞIŞIKLIĞI

1. Konsolosluk memurları ve hizmetlileri aşağıda yazılı olanlar dışında her türlü ulusal, bölgesel ve beldesel vergi ve resimlerden bağışiktırlar :

- a) Normal olarak eşya ve hizmetlerin fiyatına dahil edilmiş olan dolaylı vergiler;
- b) Kabul eden Devlet ülkesinde bulunan özel taşınmaz mallara ait vergi ve resimler;
- c) 27•nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, Kabul eden Devlet tarafından tahsil edilen veraset ve intikal vergileri;
- d) Kaynağı Kabul eden Devlette bulunan her türlü özel gelirler üzerinden alınan vergi ve resimler;
- e) Yapılan özel hizmetler karşılığında tahsil olunan harçlar;
- f) 16 ncı madde hükümleri saklı kalmak üzere, kayıt, mahkeme, ipotek ve pul harçları.

2. Kabul eden Devlette aylık ve ücretleri gelir vergisinden bağışık olmayan kimseleri çalıştıran konsolosluk mensupları, Kabul eden Devletin kanun ve düzenlemelerinin gelir vergisi tahsilini gerektiren yükümlülüklerine uymak zorundadırlar.

MADDE 26

GÜMRÜK RESMİNDEN VE GÜMRÜK MUAYENESİNDEN
BAĞIŞIKLIK

1. Kabul eden Devlet, kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, aşağıda yazılı eşyanın giriş ve çıkışına müsaade eder ve depolama, taşıma ve benzeri hizmetlere ilişkin ücretler dışında, bütün gümrük harçları, vergileri ve diğer ilgili resimlerde bağışıklık tanır :

- a) Konsolosluğun resmî kullanımına ait eşya;
- b) Konsolosluk memurlarının, yerleşme eşyası da dahil, kişisel kullanımına ait eşya,

2. Konsolosluk hizmetlileri bu maddenin 1 inci fıkrasının (b) bendinde öngörülen bağışıklıklardan, ilk yerleşmeleri sırasında ithal edilmiş eşya ile ilgili olarak yararlanırlar.

3. Konsolosluk memurlarının kişisel bagajları, işbu maddenin 1 inci fıkrasında (b) bendinde belirtilen bağışıklıklardan yararlanamayan veya Kabul eden Devletin mevzuatı ile ithali veya ihracı yasaklanmış ya da bu Devletin karantina düzenlemelerine tabi tutulmuş eşyalar ihtiva ettiğine dair ciddi nedenler bulunmadıkça, gümrük muayenesinden bağışiktırlar. Bu gibi durumlarda, muayene, ancak konsolosluk memurunun, ailesi efradının veya bunların yetkili temsilcilerinin huzurunda yapılmalıdır.

MADDE 27

KONSOLOSLUK MENSUBUNUN MIRASI

Bir konsolosluk mensubunun ölümü halinde, Kabul eden Devlet :

a) Bu Devlette iktisap edilmiş olup, müteveffanın ölümü sırasında ihracı yasaklanmış bulunanlar hariç olmak üzere, müteveffaya ait taşınır malların ihracına müsaade edecektir.

b) Münhasıran müteveffanın Kabul eden Devlette konsolosluk mensubu sıfatı ile bulunması nedeniyle bu Devlette bulunan taşınır mallar üzerinden veraset ve intikal vergileri almayacaktır.

MADDE 28

SEYAHAT SERBESTLİĞİ

Ulusal güvenlik nedenleriyle girilmesi yasaklanmış veya düzene bağlanmış bölgelerle ilgili kanun ve düzenlemeleri saklı kalmak üzere Kabul eden Devlet ülkesi üzerinde konsolosluğun bütün mensuplarına dolaşma ve seyahat etme özgürlüğünü sağlayacaktır.

MADDE 29

TAŞIT ARAÇLARININ SİGORTALARI

Gönderen Devletin mülkiyetinde ve konsolosluğun kullanımına ayrılmış olan veya konsolosluk mensuplarının maliki buldukları, taşıt araçları, zorunlu sigorta konusu olmalıdır.

MADDE 30

AİLE EFRATLARININ AYRICALIK VE BAĞIŞIKLIKLARI

Konsolosluk mensuplarından birinin ailesi efradı, Kabul eden Devletin uyruklusu olmamak, bu Devlette daimî mukim bulunmamak ve kazanç getiren nitelikte özel bir meslek icra etmemek şartıyla, işbu Sözleşmenin 9, 19 uncu maddenin 3 üncü paragrafı ve 21 inci maddenin üçüncü paragrafı ile 27 ve 29 uncu maddelerinde tanımlanan ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanırlar.

MADDE 31

AYRICALIK VE BAĞIŞIKLIKLARDAN YARARLANAMAMA

Kabul eden Devletin uyruklusu olan ve mutaden bu Devlette ikamet eden konsolosluk mensupları, 21 inci maddenin 3 üncü fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, işbu Sözleşme ile tanımlanan ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmazlar.

BÖLÜM IV

KONSOLOSLUK GÖREVLERİ

MADDE 32

Konsolosluk memuru, bütün şekilleri ile, Gönderen Devlet ile Kabul eden Devlet arasında ekonomik, ticarî, kültürel ve bilimsel ilişkiler ile turizmin geliştirilmesini

kolaylaştırmak ve diğer her yoldan Gönderen Devlet ile Kabul eden Devlet arasındaki dostluk ilişkilerini geliştirmek ve Gönderen Devlet'in ve uyruklularının hak ve çıkarlarını korumakla görevlidir.

MADDE 33

KABUL EDEN DEVLET MAKAMLARIYLA TEMAS

1. Konsolosluk memuru görevlerini konsolosluk görev çevresi içerisinde yerine getirir. Bununla beraber, istisnai hallerde, bu görevlerini Kabul eden Devlet'in muvafakatı ile görev çevresi dışında da yerine getirebilir.

2. Konsolosluk memuru, görevlerinin yerine getirilmesinde :

a) Konsolosluk görev çevresindeki mahalli yetkili makamlara;

b) Kabul eden Devlet'in kanunları, düzenlemeleri ve teamülleri ile uluslararası anlaşmaların müsaadesi ölçüsünde bu Devletin yetkili merkezî makamlarına başvurabilir.

MADDE 34

GÖNDEREN DEVLET VATANDAŞLARINI KABUL EDEN DEVLET MAHKEMELERİ ÖNÜNDE TEMSİL ETME

1. Kabul eden Devlet'te yürürlükte bulunan uygulama ve usuller saklı kalmak üzere Gönderen Devlet uyruklularının kabul eden Devlet'te bulunmadıkları veya herhangi diğer bir sebeple zamanında hak ve çıkarlarını koruyamayacak durumda oldukları takdirde konsolosluk memurunun, bu uyrukların hak ve çıkarlarının korunması amacıyla Kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleri uyarınca, geçici tedbirlerin alınmasını talep etmek için sözkonusu uyrukları Kabul eden Devlet mahkemeleri veya diğer makamları önünde temsil etmek veya uygun şekilde temsil edilmelerini sağlamak üzere tertibat almak hakkı vardır.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında bahiskonusu edilen Temsil yetkisi, Temsil edilen şahsın, temsil edeni azletmesi veya hak ve menfaatlarının korunmasını şahsen takibe başladığı zaman son bulur.

MADDE 35

VATANDAŞLARIN KAYDEDİLMESİ PASAPORT VE VİZE VERİLMESİ

Konsolosluk memurlarının:

a) Gönderen Devlet uyruklularını kaydetmek;

b) Gönderen Devlet uyruklularına pasaport veya diğer seyahat belgeleri vermek, onları yenilemek, değişiklikler yapmak ve iptal etmek;

c) Gönderen Devlet için giriş vizesi vermek; yetkileri vardır.

MADDE 36

AHVALI ŞAHSİYE'YE İLİŞKİN GÖREVLER

1. Konsolosluk Şefinin, evlenecek iki tarafın da Gönderen Devlet uyruklüğında olması şartı ile evlenme akitlerini yapmak yetkisi vardır. Konsolosluk, Kabul eden Devletin mevzuatı gerektirdiği takdirde aktedilen evlilikleri bu Devletin yetkili makamlarına bildirir.

2. Konsolosluk memurunun, Gönderen Devlet uyruklarının doğum, evlenme ve ölüm kayıtlarını tutmak ve gerekli belgeleri vermek yetkisi vardır. Bununla beraber, bu hüküm Gönderen Devlet uyruklarının doğum, evlenme ve ölümleri tesoi ettirmek konusunda Kabul eden Devlet mevzuatına uymak zorunluluğundan kurtarmaz.

3. Kabul eden Devlet'in yetkili makamları, konsolosluğun talebi üzerine, Gönderen Devlet uyruklarının kişi hallerine ilişkin belgelerin örneklerini ve özetlerini, gecikmeksizin ve ücretsiz olarak, resmî amaçlar için konsolosluğa ileteceklerdir.

MADDE 37

NOTERLİK GÖREVLERİ

1. Konsolosluk memurlarının:

a) Gönderen Devlet uyruklarının beyanlarını kabul etmek, düzenlemek ve tasdik etmek;

b) Gönderen Devlet'in mevzuatına göre, bu Devlet uyruklarının vasiyetname hükümlerini ve tek taraflı hukukî tasarruflarını tevsik eden diğer belgeleri kabul etmek, düzenlemek ve tasdik etmek;

c) Gönderen Devlet uyruklarının belgelerini, 'belgeler' üzerindeki imzalarını ve mühürlerini tasdik etmek;

d) Gönderen Devlet veya Kabul eden Devlet makamları tarafından verilmiş her türlü belgeleri tasdik etmek, bu belgelerin örneklerini ve özetlerini tasdik etmek.

e) Belgeleri tercüme etmek ve tercümelerinin aslına uygunluğunu tasdik etmek;

f) Gönderen Devlet uyrukluları arasında bağitlanan akidleri, Kabul eden Devlet'te bulunan taşınmaz mallara ait aynı hakların tesis, temlik veya ortadan kalkmasına ilişkin olmadığı takdirde, düzenlemek ve tasdik etmek;

g) Tarafların uyrukluğu ne olursa olsun, Gönderen Devlet'te bulunan taşınmaz mallara veya haklara ilişkin olduğu ve münhasıran bu Devlet'te hukukî sonuçlar doğurması gerektiği takdirde, akitleri düzenlemek ve tasdik etmek;

h) Ticarî mallar için menşe şahadetnameleri ve benzeri belgeleri düzenlemek veya tasdik etmek;

i) Konsolosluk binaları içinde, Gönderen Devlet uyruklarının hak ve yükümlülükleri veya çıkarlarına ilişkin bütün sorunlar hakkında duyurular yayınlamak, yetkileri vardır.

2. İşbu maddenin 1 inci fıkrasında sayılan ve konsolosluk memurunca tanzim, tasdik veya tevsik edilen belgeler, Kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine aykırı olmamak şartıyla, usulüne uygun olarak tasdik edilmiş resmî belgeler olarak sayılır ve bu Devlet yetkili makamlarınca tasdik edilen belgeler gibi aynı kanıtlama gücüne sahiptir ve aynı sonuçları doğurur.

MADDE 38
EMANETE ALMA

1. Konsolosluk memurları, Gönderen Devlet uyrukluları tarafından kendilerine tevdi edilen belgeleri, nakit paraları ve değerli eşyayı emanet olarak almak yetkisini haizdirler.

2. Konsolosluk memurları, Gönderen Devlet uyruklularının Kabul eden Devlet' te kalışları sırasında kaybettikleri eşyayı, sahiplerine iletmek üzere kabul etmeye de yetkilidirler.

MADDE 39
ADLİ VE GAYRİ ADLİ BELGELERİN ULAŞTIRILMASI

Konsolosluk memuru yürürlükteki uluslararası anlaşmalar uyarınca veya böyle anlaşmalar bulunmadığı takdirde kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine uygun olacak şekilde, adli ve gayri adli evrakı ulaştırmak ve istinabeleri yerine getirmek yetkisini haizdir.

MADDE 40
VASİ VE KAYYUM TAYİNİ

1. Gönderen Devlet'in reşit olmayan veya sınırlı bir akid ehliyetine sahip olan bir uyruklusuna vasi veya kayyum tayini gerektiği veya Gönderen Devlet'in uyruklusunun Kabul eden devlet'te bulunan ve nedenleri ne olursa olsun, yönetecek durumda olmadığı mallarının korunmasını sağlamak gerektiği takdirde, Kabul eden Devlet makamları, konsolosluğa bilgi verirler.

2. Konsolosluk memurları işbu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen sorunlar hakkında Kabul eden Devlet yetkili makamları ile muhabere edebilirler ve özellikle vasi veya kayyum sıfatı ile hareket edecek kimseleri teklif edebilirler.

MADDE 41
GÖNDEREN DEVLET VATANDAŞLARI İLE
TEMAS

Konsolosluk memurları, Gönderen Devletin her uyruklusu ile temas etmek, ona yardım ve tavsiyede bulunmak ve gerektiğinde, hukuki yardım sağlamak hakkına sahiptirler. Kabul eden Devlet, Gönderen Devlet uyruklularının konsoloslukla temas olanaklarını ve konsolosluğa girişlerini hiçbir biçimde sınırlamayacaktır.

MADDE 42
HÜRRIYETİ KISITLANAN UYRUKLULAR İLE
TEMAS

1. Konsolosluk memuru, görev çevresi içerisinde Gönderen Devletin bir uyruklusunun tutuklanması, gözaltına alınması veya diğer herhangi bir şekilde hürriyetinin kısıtlanmasından, gecikmeksizin ve en geç 48 saat zarfında Kabul eden Devlet yetkili makamlarınca haberdar edilecektir.

2. Önceki fıkrada öngörülen halde, konsolosluk memurunun haberdar olur olmaz, Adalet önünde savunması için gerekli tedbirleri almak amacı ile, derhal bu uyruklunun yanına gitmek ve onunla görüşmek hakkı olacaktır. Bundan sonra Kabul eden Devlet yetkili makamları, gerektiğinde, konsolosluk memuruna makûl aralıklarla bu uyruklunun yanına gitmek hakkını tanır. Bununla birlikte, konsolosluk memuru bu uyruklunun kendi önünde açıkça muhalefet etmesi halinde, bu vatandaş lehine müdahalede bulunmaktan kaçınacaktır. Bu uyruklunun Konsolosluga hitap eden bütün muhaberatı, Kabul eden Devlet yetkili makamları aracılığı ile gecikmeksizin konsolosluga ulaştırılacaktır.

3. Gönderen Devlet'in bir uyruklusu, mahkûmiyet sonucu, hürriyeti bağlayıcı bir cezayı çekerken, Konsolosluk memurunun onu ziyaret etmek ve onunla görüşmek hakkı olacaktır.

4. Bu maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda öngörülen ziyaretler, Kabul eden Devlet kanun ve düzenlemelerine uygun olarak yapılacaktır. Ancak, bu Kanun ve düzenlemeler, söz konusu konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesini engellemektedir.

MADDE 43

TRAFİK KAZALARI

Kabul eden Devlet yetkili makamları, Gönderen Devlet uyruklarının bütün ciddi trafik kazalarını gecikmeksizin konsolosluk memuruna bildireceklerdir.

MADDE 44

VATANDAŞIN ÖLÜMÜ

Kabul eden Devlet yetkili makamları, Gönderen Devlet'in bir uyruklusunun ölümünü gecikmeksizin konsolosluk memuruna bildireceklerdir.

MADDE 45

TEREKE

1. Kabul eden Devlet yetkili makamları, Gönderen Devlet'in bir uyruklusunun ölümünü müteakip, mirasın açılmasından ve ölen kişinin uyruklugu ne olursa olsun, Gönderen Devlet'in bir uyruklusunun, kanuni mirasçı, hak sahibi veya mansup mirasçı sıfatı ile ilgili olabileceği bir mirasın açılışından, konsolosluk memurunu gecikmeksizin haberdar eder.

2. Kabul eden Devlet yetkili makamları, terekeyi korumak ve müteveffa tarafından düzenlenmiş ise vasiyetname örneği ile terekenin hak sahipleri, bunların ikamet yerleri ve ikamet süreleri ve sosyal sigortalardan doğan meblağlar, gelirler, sigorta poliçeleri de dahil olmak üzere, terekenin değeri ve terekküp tarzı konusunda elde mevcut bütün bilgileri konsolosluk memuruna iletme için, Kabul eden Devlet kanun ve düzenlemeleri ile öngörülen gerekli önlemleri alacaklardır. Yetkili makamlar miras davasının açılış tarihi veya bu davanın durumu hakkında da bilgi vereceklerdir.

3. Konsolosluk memuru, Kabul eden Devlet'te bulunan mirasta hak sahibi olan veya hak iddia eden Gönderen Devlet uyruklusunu, bu mirasçı gaip olduğu veya bir vekil tayin etmediği takdirde, Kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine uygun olarak Kabul eden Devlet mahkemeleri veya diğer yetkili makamları önünde, bir vekaletname ibraz etmek zorunda olmaksızın, doğrudan doğruya veya bir mümessil aracılığı ile resen temsile yetkilidir.

4. Konsolosluk memuru kabul eden Devlet yetkili makamlarından:

a) Terekenin korunmasını, mühürlenmesini ve mühürün kaldırılmasını, terekeye bir yönetici tayini de dahil olmak üzere, terekenin korunması ile ilgili önlemlerin alınmasını ve bu işlemlere katılmayı;

b) Terekeye giren malların satışını ve keza kendisinin de hazır bulunabilmesini teminen bu satış için saptanan tarihin bildirilmesini,

İstemek hakkını haizdir.

5. Miras davası veya diğer resmî formaliteler sona erer ermez, kabul eden Devlet yetkili makamları, gecikmeksizin, konsolosluk memuruna bilgi verecekler ve borçlarını, vergi ve resimlerin ödenmesinden sonra üç aylık bir süre içinde, konsolosluk memuruna, terekeyi veya temsil ettiği kişilerin şahsî paylarını intikal ettireceklerdir.

6. Terekenin değerinin pek önemli olmaması halinde, konsolosluk memuru tereke mallarının kendisine tevdiini isteyebilecektir. Bu takdirde, terekeyi ilgili kimse-lere iletme hakkına sahip olacaktır.

7. Konsolosluk memuru, Kabul eden Devlette ikamet etmeyen Gönderen Devlet uyruklularına düşen şahsî payları ve vasiyet edilen miras ile tazminat, emeklilik, sosyal sigortalar, gecikmiş ücretler ve sigorta poliçeleri çerçevesinde, ilgili kimselerin hakkı olan meblağları ilgililere iletme üzere kabul etmek yetkisine sahiptir.

8. İşbu maddenin 5, 6 ve 7 nci fıkraları hükümlerinin uygulaması çerçevesinde, malların ve değerlerin Gönderen Devlete transferi, ancak Kabul eden Devlet mevzuatına uygun olarak yapılabilecektir.

MADDE 46

İKAMET ETMEYEN UYRUKLUNUN ÖLÜMÜ

1. Kabul eden Devlette ikamet etmeyen Gönderen Devletin bir uyruklusunun bu Devlette seyahatı sırasında ölmesi halinde, Kabul eden Devlet yetkili makamlarınca müteveffanın zati eşyası, hiçbir özel usule tabi tutulmaksızın, Gönderen Devletin konsolosluk memuruna tevdi edilecektir. Konsolosluk memuru, müteveffanın Kabul eden Devlette ikameti sırasında bağışlanmış olduğu borçlarını, tevdi edilen eşyanın değerini aşmamak kaydıyla ödeyecektir.

2. 45 inci maddenin 8 inci fıkrası hükmü işbu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen mallar için de uygulanır.

MADDE 47
GEMİLERE YARDIM

Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet gemileri ile bu gemilerin mürettebatına, Kabul eden Devletin limanları da dahil iç veya kara sularında buldukları süre içinde kara ile bağlantı kurulmasına izin verildikten sonra, bu sözleşmede öngörülen her türlü yardımda bulunmak hakkına sahiptir. Konsolosluk memuru, Gönderen Devlet gemileri ile mürettebatı üzerinde gözetim ve denetim hakkından yararlanabilirler. Bu amaçla aynı zamanda Gönderen Devlet gemilerini ziyaret edebilir ve bu gemilerin kapitanları ile mürettebatının ziyaretini kabul edebilir.

MADDE 48

KONSOLOSLUK MEMURUNUN GEMİ VE MÜRETTEBATI İLE İLGİLİ
HAKLARI

Konsolosluk memurları, Gönderen Devlet gemileri ile ilgili olarak kabul eden Devletin mevzuatına aykırı olmamak şartıyla :

a) Gemi kaptanı veya diğer mürettebattan herhangi birini sorguya çekmek, gemi evrakını kontrol, kabul ve vize etmek, gemiye, hamuleye ve sefere ilişkin beyanları kabul etmek, geminin girişini, kalışını ve çıkışını kolaylaştırmak için gerekli belgeleri vermek;

b) İş akdi ve çalışma koşulları ile ilgili anlaşmazlıklar da dahil olmak üzere, kaptan ile diğer mürettebat arasındaki her türlü anlaşmazlıkları Gönderen Devlet mevzuatına göre çözmek veya çözümünü kolaylaştırmak amacı ile müdahalede bulunmak;

c) Kaptan veya diğer mürettebatın işe alınması veya işten çıkarılması ile ilgili tedbirleri almak;

d) Kaptan veya mürettebattan herhangi birinin hastaneye yatırılması veya ülkesine gönderilmesini sağlamak için gerekli önlemleri almak;

e) Bir geminin uyrukluğunu, mülkiyet ve diğer aynı haklarını, durum ve işletilmesini ilgilendiren her türlü şahadetname ve diğer belgeleri kabul etmek, düzenlemek veya imzalamak;

f) Geminin kaptanı ile diğer mürettebattan herhangi birine, Kabul eden Devlet mahkemeleri ve diğer makamları ile temaslarında yardım ve müzaheretle bulunmak ve bu amaçla, onlara hukuki yardım, bir tercümanın veya başka bir kişinin yardımını sağlamak;

g) Gemide disiplin ve düzenin korunması amacıyla yararlı bütün önlemleri almak;

h) Gönderen Devletin denizcilikle ilgili kanunları ve düzenlemelerinin bu Devlet gemisinde uygulanmasını sağlamak;

hakkını haizdir.

MADDE 49
GEMİDE YARGI YETKİSİ

1. Kabul eden Devletin mahkemeleri ile adli konularda yetkili diğer makamları, Gönderen Devlete ait bir gemide işlenmiş suçlar söz konusu ise, yargı yetkisini ancak aşağıdaki hallerde kullanabilirler :

a) Gerek Kabul eden Devlet uyruklusu tarafından veya ona karşı, gerek mürettebattan başka herhangi bir kimse tarafından veya ona karşı işlenmiş suçlar;

b) Kabul eden Devletin limanı veya karasuları yahut içsularının sükûn ve güvenliğini bozan suçlar;

c) Kabul eden Devletin kamu sağlığını, denizde insan hayatını kurtarmayı, yabancıların giriş ve ikametini, gümrük kurallarını, denizin kirletilmesini veya her türlü kaçakçılığı ilgilendiren kanun ve düzenlemelerine karşı işlenen suçlar;

d) Kabul eden Devletin mevzuatı hükümlerine göre en az beş yıl veya daha ağır hürriyeti bağlayıcı bir cezayı gerektiren suçlar.

2. Diğer hallerde, yukarıda anılan makamlar, ancak konsolosluk memurunun istemi veya muvafakatı ile harekete geçebilirler.

MADDE 50

KABUL EDEN DEVLETİN YETKİLİ MAKAMLARININ
GEMİYE MÜDAHALESİ

1. Kabul eden Devletin bir mahkemesi veya diğer herhangi bir yetkili makamı, Gönderen Devletin gemisinde kaptanı, mürettebattan bir başkasını, bu geminin bir yolcusunu veya Kabul eden Devlet uyruklusu olmayan diğer herhangi bir kişiyi tutuklamak veya gözaltına almak, yahut gemide bulunan bir mala el koymak veya gemide resmî bir soruşturma yapmak niyetinde oldukları takdirde, Kabul eden Devlet yetkili makamları, konsolosluk memuruna, bu tür bir önlemin uygulanmasından önce gemide bulunmasına imkân verecek bir süre içinde bilgi vereceklerdir. Olayın aciliyeti nedeniyle Konsolosluk memurunu önceden haberdar etmek imkânsız ise, veya bu tür önlemlerin uygulanması sırasında hiç bir konsolosluk görevlisi hazır bulunmamışsa, Kabul eden Devlet yetkili makamları en kısa zamanda ve eksiksiz bir şekilde aldıkları önlemleri konsolosluk memuruna bildireceklerdir. Kabul eden Devlet yetkili makamları, konsolosluk memurunun tutuklanan veya gözaltına alınan kişiyi ziyaret etmesini, bu kişi ile haberleşmesini ve ilgili kişi veya geminin çıkarılarının korunmasına yönelik uygun önlemlerin alınmasını kolaylaştıracaklardır.

2. İşbu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri, pasaport, gümrük, kamu sağlığı, deniz kirlenmesi ve denizde insan hayatını kurtarma konularında Kabul eden Devlet makamlarınca yapılan olağan bir kontrole veya gemi kaptanının istemi veya muvafakatı ile yapılan diğer herhangi bir girişime uygulanmaz.

MADDE 51

GEMİNİN AVARYAYA UĞRAMASI VEYA BATMASI

1. Kabul eden Devletin limanları da dahil karasuları veya içsularında Gönderen Devletin bir gemisi battığı, hasara uğradığı, karaya oturduğu, sahile vurduğu veya diğer herhangi bir avaryaya uğradığı takdirde, bu Devletin yetkili makamları, gecikmeksizin, Gönderen Devlet konsolosluk memuruna bunu bildireceklerdir.

2. İşbu maddenin 1 inci fıkrasında sayılan hallerde Kabul eden Devletin yetkili makamları, Kabul eden Devletin mevzuatına uygun olarak geminin, yolcuların, mürettebatın, gemi donatımının, hamulenin, erzak ve gemide bulunan diğer eşyanın kurtarılması ve korunması ile gemide mülkiyete karşı her türlü saldırının ve her türlü düzensizliğin önlenmesi ve bunların tasfiyesi amacı ile gerekli önlemleri alacaklardır. Bu önlemler, geminin veya hamulesinin parçası olup ta gemiden ayrılmış olan mallar konusunda da alınacaktır. Kabul eden Devlet makamları, alınan önlemlerden konsolosluk memuruna bilgi vereceklerdir. Bu makamlar, avarya, karaya oturma veya batma hallerinden sonra bütün önlemlere girişilebilmesi için konsolosluk memuruna yardımda bulunacaklardır.

3. Gönderen Devletin batan gemisi, donatımı, hamulesi, erzak veya gemide bulunan diğer eşya, Kabul eden Devlet sahili üzerinde veya yakınında bulunduğu veya bu Devlet limanına sürüklendiği ve ne gemi kaptanı, ne vekili ne deniz ajanı ne de sigorta temsilcileri hazır olmadıkları veya bunların korunması veya yönetimi amacıyla tedbir alabilecek durumda bulunmadıkları takdirde, konsolosluk memuru, gemi sahibinin hazır bulunsaydı aynı amaçlarla alabileceği tedbirleri, onun temsilcisi sıfatı ile ittihaza yetkilidir.

4. Konsolosluk memuru, işbu maddenin 3 üncü fıkrasında öngörülen önlemleri, uyrukluğa ne olursa olsun bir gemiden veya hamulesinden olup da bir limana sürüklenen veya sahilde veya sahilin yakınında veya avaryaya uğramış, karaya oturmuş veya batmış geminin üzerinde bulunan ve Gönderen Devletin bir uyruklusuna ait olan her türlü eşya hakkında da alabilir. Kabul eden Devlet yetkili makamları, böyle bir eşyanın varlığından, konsolosluk memuruna, gecikmeksizin, bilgi vermelidirler.

5. Konsolosluk memuru, avarya, karaya oturma veya batma nedenlerini tayin için açılan soruşturmaya Kabul eden Devletin kanun ve düzenlemelerine uyarak katılmak hakkını haizdir.

MADDE 52

GEMİNİN MÜRETTEBATINDAN BİRİNİN ÖLÜMÜ VEYA KAYBOLMASI

1. Gönderen Devletin bir gemisinin kaptanı veya mürettebatından diğer herhangi biri, Kabul eden Devlet içinde gemide veya karada ölüyor veya kaybolur ise, kaptan veya onun yerini alan kimse ile Gönderen Devletin konsolosluk memuru, müteveffanın veya gâibin bıraktığı eşya, değer ve diğer malların sayımının yapılmasında ve terekennin tasfiyesi amacı ile malların korunması ve iletimi için gerekli diğer girişimlerin ifasında tek yetkililerdir. Bununla birlikte, müteveffa veya gâib Kabul eden Devlet uyruklusu ise, kaptan veya yerine geçen kişi, ölüm veya kayıp olayının tespiti sırasında

sayımı düzenlerler. Bu sayım çizelgesinin bir örneği, malların korunması ve gerektiğinde terekenin tasfiyesi için her türlü gerekli girişimlerde bulunmaya yetkili olan Kabul eden Devlet makamlarına verilir. Bu makamlar, girişimlerinden, Gönderen Devlet'in konsolosluğuna bilgi vereceklerdir.

2. Miras konusunda işbu maddenin birinci paragrafında sözü edilen hakları kullanması durumunda konsolosluk memurunun kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine uyması gerekir.

MADDE 53

HAVA TAŞITLARI

47, 48, 49, 50, 51 ve 52 nci maddeler hükümleri, uygulanabilir oldukları ölçüde, Gönderen Devletin hava taşıtlarına da uygulanır.

MADDE 54

KONSOLOSLUK RESİM VE HARÇLARI

1. Konsolosluk, Gönderen Devlet kanun ve düzenlemelerine göre, yapılan konsolosluk hizmetleri karşılığı olarak, Kabul eden Devlet ülkesinde resim ve harçlar tahsil edilebilir.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında öngörülen Konsolosluk hizmetleri karşılığı alınan harçlar Kabul eden Devletin her türlü resim ve harçlarından muaftır.

MADDE 55

DiĞER KONSOLOSLUK GÖREVLERİ

Konsolosluk memuru, Kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine aykırı olmadığı takdirde gönderen Devlet tarafından görevlendirildiği bütün diğer görevleri yapabilir.

BÖLÜM V

GENEL VE SON HÜKÜMLER

MADDE 56

KABUL EDEN DEVLETİN KANUN VE DÜZENLEMELERİNE SAYGI

1. İşbu sözleşme gereğince ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanan tüm kişiler, ayrıcalık ve bağışıklıklarına halel gelmeksizin, Kabul eden Devletin kanun ve düzenlemelerine saygı göstermek zorundadırlar.

2. Konsolosluk binaları, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi ile uzlaşmaz bir biçimde kullanılacaktır.

MADDE 57

KONSOLOSLUK GÖREVLERİNİN DİPLOMATİK TEMSİLCİLİK
TARAFINDAN YERİNE GETİRİLMESİ

1. İşbu Sözleşme hükümleri, konsolosluk görevlerinin diplomatik temsilcilik tarafından yerine getirilmesi halinde de uygulanır.
2. Diplomatik temsilciliğin konsolosluk hizmetinde görevlendirilen diplomatik temsilcilik mensuplarının adları ve soyadları, kabul eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığı'na bildirilecektir.
3. Bu maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen diplomatik temsilcilik mensupları diplomatik statüleri bakımından yararlandıkları ayrıcalık ve bağışıklıklardan istifadeye devam ederler.

MADDE 58

ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. İşbu Sözleşme, onaylanmaya tabi olacak ve Varşova'da onay belgelerinin karşılıklı verileceği tarihten sonra otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Sözleşme, belirsiz bir süre için yürürlükte kalacaktır. Âkit Taraflardan her biri bildirimde bulunmak suretiyle, işbu sözleşmeyi feshedebilir. Bu takdirde, Sözleşme fesih ihbarı gününden altı ay sonra yürürlükten kalkacaktır.

Yukarıdaki hükümleri teyiden, Âkit Tarafların yetkili temsilcileri bu Sözleşme'yi imzalayarak mühürlemişlerdir.

Ankara'da, 5 Haziran 1987 tarihinde, her üçü de aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Lehçe ve Fransızca dillerinde ikişer nüsha halinde düzenlenmiştir. Uyuzmazlık halinde Fransızca metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

POLONYA HALK CUMHURİYETİ

CUMHURBAŞKANI ADINA

DEVLET KONSEYİ ADINA

Nüzhet KANDEMİR

Tadeusz OLECHOWSKI

